

Dr. sc. Nikolina MALETA, docentica
Sveučilište u Mostaru, Pravni fakultet
nikolina.maleta@pf.sum.ba

UDK 347.426:656.1/.5(497.6)(094.5.072)
368.2(497.6)(094.5.072)

izvorni znanstveni rad

Rad stigao: 8. svibnja 2023.

Rad prihvaćen: 24. svibnja 2023.

Dr. sc. Cvija JURKOVIĆ, docentica
Sveučilište u Mostaru, Pravni fakultet
cvija.jurkovic@pf.sum.ba

Ivan TOMIĆ, mag. iur., asistent*
Sveučilište u Mostaru, Pravni fakultet
ivan.tomic@pf.sum.ba

NORMATIVNI OKVIR OBVEZNIH OSIGURANJA U PROMETU S OSVRTOM NA ODLUKU USTAVNOG SUDA BIH U PREDMETU U-7/22

Sažetak: Obvezna osiguranja u prometu u Bosni i Hercegovini regulirana su entitetskim zakonima. U Republici Srpskoj cjelovit zakon koji normira obvezna osiguranja u prometu donesen je 2015., a u Federaciji BiH 2020. godine. Kao jednu od značajnih novina u normativnom okviru regulacije obveznih osiguranja u prometu Zakon o obveznim osiguranjima u prometu Federacije BiH uvodi Okvirne kriterije za utvrđivanje visine odštete po osnovu ugovora o obveznom osiguranju u prometu. Okvirni kriteriji predstavljaju zakonom normiran sustav određivanja visine novčane odštete zbog smrti, tjelesne ozljede ili imovinskog gubitka kao posljedice tjelesne ozljede ili smrti nanesene trećim fizičkim osobama u prometnim nezgodama. Svrha i cilj uvođenja ovih kriterija i njihovoga zakonskog normiranja jeste omogućavanje ravnopravnosti i jednakosti oštećenih osoba prilikom ostvarivanja prava na naknadu štete uz istovremeno uvažavanje načela individualizacije te posebnosti svakog konkretnog slučaja.

Okvirni kriteriji, odnosno određeni članci Zakona o obveznim osiguranjima u prometu FBiH, kojima se starosna dob oštećene osobe propisuje kao osnova za određivanje visine odštete, bili su predmetom ispitivanja pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine. Autori u ovome radu analiziraju predmetnu odluku U-7/22 Ustavnog suda BiH te dodatno obrazlažu elemente na kojima Sud temelji obrazloženje odluke u meritumu. Uz navedeno, analizira se i praksa Europskog suda za ljudska prava u sporovima u kojima je predmet odlučivanja bila diskriminacija po istoj ili sličnim osnovama kako bi se usporedilo pravno rasuđivanje i argumentacija Ustavnog suda BiH s praksom Europskog suda za ljudska prava.

Gljučne riječi: obvezna osiguranja u prometu, naknada štete, Ustavni sud BiH, Europski sud za ljudska prava, dobna diskriminacija

1. Uvod

Obvezna osiguranja u prometu dio su cjelokupnog sustava obveznih osiguranja te u većini zemalja, pa tako i u Bosni i Hercegovini, imaju posebnu pravnu regulaciju. Budući je djelatnost osiguranja u BiH regulirana na entitetskim razinama,¹ u Republici

* Student Poslijediplomskog doktorskog studija na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru

¹ Uz izuzetak Zakona o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04) kojim je osnovana državna nadzorna agencija za djelatnost osiguranja uz koju u BiH djeluju i dvije entitetske nadzorne agencije (Agencija za nadzor osiguranja FBiH i Agencija za osiguranje RS). Osnovne nadležnosti Agencije za osiguranje BiH su usklađivanje entitetskih propisa u području osiguranja, usklađivanje domaćeg zakonodavstva s propisima EU te predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima u području osiguranja.